

Posudek na diplomovou práci Tomáše Dopity

Název práce: **Konceptualizace etnicity v kontextu transformace šrilanského konfliktu**
Posudek zpracovala: PhDr. Blanka Knotková-Čapková, PhD. (Katedra genderových studií FHS UK), **vedoucí práce**
Datum: 20. 6. 2008

Téma, které si Tomáš Dopita pro svou magisterskou diplomovou práci zvolil, je výsledkem jeho **dlouhodobého zájmu** o regionální problematiku Indického subkontinentu. Dokládá to jak Dopitův výběr volitelných předmětů během studia (především kurzu Politický systém Indického subkontinentu, v němž patřil k velmi dobrým studentům), tak návštěva zkoumané oblasti, kde získal nové materiály a tříbil svůj projekt konzultacemi s odborníky i politickými aktéry (viz str. 11 Úvodu).

Téma je velmi **aktuální** z hlediska praktického i odborného. Jedná se o stále nevyřešený konflikt v oblasti Jižní Asie, který periodicky hrozí přerůst (a už několikrát přerostl) hranice Šri Lanky. Je to konflikt, v němž se o roli prostředníka snažily jak mezinárodní organizace, tak jednotlivé země (viz aktivita Norska a Indie, pojednaná ve 3. kapitole práce). Zároveň se v tomto konfliktu zrcadlí vnitřní problémy šrilanské společnosti, bez jejichž pochopení a důkladného rozboru není možné konfliktu porozumět. Téma tak lze uchopit nejen jako téma politologické, ale i jako téma kulturních či sociálních studií. Autor se důsledně snaží o propojení vnější perspektivy konfliktu (rovina mezinárodních vztahů) s jeho vnitřní rovinou (historická geneze konfliktu a koncept identity jeho jednotlivých aktérů). Toto **vymezení tématu**, reflektované v názvu jako „Konceptualizace etnicity v kontextu transformace šrilanského konfliktu“, považuji za smysluplný, i když náročný úkol. Dle mého přesvědčení se ho však autor zhostil velmi úspěšně.

Práce je velmi logicky **strukturovaná**. První kapitola se věnuje relevantním teoriím etnických konfliktů a pojetí etnicity, které autor přehledně a koherentně kategorizuje a srovnává. Na této kapitole zejména cením, že zde jednotlivé teorie nejsou pouze popsány, ale **kriticky analyzovány** a hodnoceny (viz zejména podkapitola 1.2.6.). Tento kritický odstup se pozitivně projevuje i v tom, že autor nezjednodušuje, není na žádné z uvedených teorií závislý, a zároveň dle mého názoru zdařile vystihuje u každé z nich relevantní a podstatné informace pro svou práci. Kladně také hodnotím, že autor své **teoretické rozbory průběžně vztahuje k empirickému materiálu šrilanského konfliktu** (viz např. zhodnocení Kaufmanovy teorie a její použitelnost pro toto téma, viz str. 37-38).

Druhá kapitola představuje především **vnitřní kontext** zkoumaného tématu: ukazuje genezi konfliktu na pozadí politicko-historického vývoje, zabývá se koncepty skupinových identit, což opět aplikuje na zkoumaný region, a to z hlediska nejen etnického, ale i náboženského či z hlediska politických elit. V této souvislosti autor řeší velmi podstatné otázky **konstruování identit** a reprezentace a moci ve skupině, přičemž zde čerpá z **aktuálních odborných textů** (zejména Homi Bhabha, Nancy Fraser či G. C. Spivak).

Třetí kapitola přináší rovinu **vnějšího politického kontextu**, tedy zasazení (a řešení) konfliktu v rámci mezinárodních vztahů. Autor zde analyzuje politické a právní dokumenty a vstup jiných států do konfliktu, ať už v roli prostředníka (Norsko) nebo řeckně zaujatého prostředníka (Indie). S prezentovaným hodnocením role Norska i Indie souhlasím.

Závěr poskytuje nejen shrnutí, splňuje i očekávané formulování odpovědí na výzkumné otázky stanovené v Úvodu. Za **přínos autorových závěrů** považuji zejména: 1) Důraz na propojení konkrétního kulturně sociálního kontextu a kontextu mezinárodně politického. 2) Konceptualizování etnické identity jako proměnlivého konstruktu ve vztahu k řešení konfliktu („Proto se domnívám, že nám chápání etnicity jako sociálně konstruované

identity poskytne lepší nástroj pro vnímání role etnicity v tomto konfliktu, než jakákoli její fixní interpretace, chápající etnicitu jako objektivní danost.“ – viz str. 111). 3) Zdůraznění významu vnitřních diskursů ve skupině ve vztahu k její reprezentaci a politické elitě – autor zde správně poukazuje na to, že i případné roviny vnitřní diskriminace ve skupině by měly být v centru pozornosti, chceme-li zvnějšku přispět k řešení konfliktu v dlouhodobější perspektivě. V celé práci oceňuji i konkrétní a většinou přesné formulace a, jak už bylo naznačeno výše, **tvůrčí a kritický přístup ke zpracování tématu.**

Rozsah **bibliografie** považuji za více než dostatečný, formální stránku bibliografie za vyhovující. **Stylistická a jazyková úroveň** práce je dobrá, až na občasný sklon k dlouhým souvětím a ne vždy přesnou interpunkci.

Celkové hodnocení: Diplomová práce Tomáše Dopity patří jednoznačně k pracím nadprůměrným. Už v průběhu četných konzultací autor prokázal hluboký zájem o téma, schopnost teoretického myšlení i solidní a pečlivý styl práce. V textu samotném je patrná jeho schopnost kritického úsudku, což zakládá slibný potenciál pro další vědeckou a výzkumnou práci. Navrhuji **výborné hodnocení.**

